

Hierbij nodig ik u uit voor een bijeenkomst van de Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA) op

Donderdag 15 november 2007

in vergadercentrum ARISTO, Brennerbaan 150, Utrecht-Lunetten, tel. 030 – 2899400.
Aristo ligt vlakbij station Utrecht Lunetten (5 minuten lopen zie <http://www.aristo.nl> onder Utrecht/bereikbaarheid)

De titel van de bijeenkomst is:

Rampen en incidenten met gevaarlijke stoffen: de rol van arbeidshygiëne

Door een aantal grote incidenten is de aandacht voor gevaarlijke stoffen en straling in Nederland het laatste decennium sterk toegenomen. In de afgelopen jaren is binnen enkele beroepsgroepen en beroepsverenigingen ruim aandacht besteed aan deze incidenten, zo ook binnen de arbeidshygiëne. De belangrijkste vraag was: wat kan de rol van de Arbeidshygiëne zijn bij incidenten met gevaarlijke stoffen? Arbeidshygiënisten hebben geen formele rol buiten de poort van het bedrijf. Ze worden niet (als eerste) gebeld voor vragen over gezondheid bij omwonenden door een grootschalig ongeval of incident. Hiervoor is in Nederland een speciale organisatie ingericht: de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR). Toch kan de deskundigheid van arbeidshygiënisten als blootstellingdeskundige een rol van betekenis spelen bij incidenten met gevaarlijke stoffen, bijvoorbeeld bij een kleinschalig (bedrijfs)ongeval met gevaarlijke stoffen of bij een grootschalig incident, waarbij een arbeidshygiënist door een bedrijf benaderd wordt om deskundige ondersteuning te bieden. Er is een praktijkgids samengesteld over “Incidenten met gevaarlijke stoffen”. Dit boekje geeft globaal inzicht in de organisatie van hulpdiensten en deskundigen in de voorbereidingsfase, tijdens een incident en in de nazorgfase. Tijdens deze bijeenkomst zullen een aantal onderwerpen uit dit boekje die raken aan de arbeidshygiëne worden toegelicht.

Programma

13:00 – 13:30 Welkom met koffie en thee

13:30 – 13:40 Mededelingen uit het bestuur van de Contactgroep Gezondheid en Chemie en van de commissie Landelijke Contact-Bijeenkomsten van de NVvA.
Opening door de dagvoorzitter Peter Priem

13:40 – 14:10 Voorbereid zijn op ongevallen met gevaarlijke stoffen. De rol van de arbeidshygiëne (Paul Scheepers, UMC St Radboud)

Incidenten met gevaarlijke stoffen kunnen zich overal voordoen, maar het ligt voor de hand dat dit het vaakst gebeurt op plaatsen waar veel met deze stoffen wordt gewerkt. Veel bedrijven zijn daarom voorbereid op de incidenten met de stoffen die ze gebruiken. Arbeidshygiënische en veiligheidskundige kennis speelt hierbij een rol. Bedrijven en arbeidshygiënisten beschikken over informatie en kennis die een rol zou kunnen spelen bij het beschermen van de gezondheid óók als de gevolgen van het incident zich uitstrekken tot buiten de poorten van het bedrijf. De vraag is hoe deze kennis snel beschikbaar kan komen.

14:10 – 14:40 Afleiding en het gebruik van interventiewaarden (Marc Ruijten, CrisisTox Consult)

Om snel inzicht krijgen in de effecten die de blootstelling aan schadelijke stoffen bij een ramp kan hebben voor de gezondheid, zijn speciale grenswaarden afgeleid: interventiewaarden. In deze presentatie zal worden ingegaan op de afleiding van deze waarden en het gebruik ervan in de praktijk bij de beoordeling van gezondheidsrisico's van chemische incidenten. Over de procedure voor het vaststellen van interventiewaarden en de toepassing bij beheersing van gezondheidsrisico's is dit jaar een Gezondheidsraadadvies verschenen (zie www.gr.nl).

14:40 - 15:00 Pauze

15:00 -15:30 Schuilen of ontruimen, meer dan een protocol (Henk Jans, GGD West-Brabant en Zeeland)

Als een gifwolk richting een woonwijk drijft moeten snel beslissingen worden genomen om de bevolking te beschermen. In januari 2007 dreef een wolk giftige rook over een bedrijvencomplex in Velzen. Er zijn toen 45 omwonenden geëvacueerd en 140 bedrijven ontruimd. Een dergelijke maatregel is zeer ingrijpend voor de getroffen en er ontstaat materiële schade door het opschorten van de productie van de ontruimde bedrijven. Om snel en adequaat te kunnen besluiten welke maatregelen genomen moeten worden is een landelijk protocol opgesteld. In deze presentatie zal de inhoud van dit protocol, alsmede de mogelijke waarde als praktijkrichtlijn worden toegelicht.

15:30 -16:00 Gezondheidsonderzoek(Tjabe Smid, KLM Health Services/VU Medisch Centrum)

Bij grote incidenten zoals de vliegramp in de Bijlmer en de vuurwerkcramp in Enschede is ervaring opgedaan met het uitvoeren van gezondheidsonderzoek. Dit onderzoek is in belangrijke mate gericht op het achterhalen van de vraag: wie waren blootgesteld, wat zijn de gezondheidsklachten, en zijn deze te verklaren door blootstelling aan stoffen? Met deze informatie kan aan de getroffen duidelijkheid worden verschaft. Gezondheidsonderzoek kan ook worden uitgevoerd om gezondheidszorg na een ramp beter te kunnen organiseren. Soms kan er ook wetenschappelijk onderzoek worden gedaan. Er is immers nog maar weinig bekend over de gevolgen van rampen. De spreker zal ingaan op de dilemma's die kunnen meespelen bij de beslissing om onderzoek in te stellen naar de gezondheidseffecten bij getroffen van een ramp.

16:00 – 16.30 Discussie o.l.v. de dagvoorzitter

Achtergronden sprekers

Dr. ir. P.T.J. Scheepers studeerde milieuhygiëne aan de Wageningen Universiteit en promoveerde aan de Radboud Universiteit bij de afdeling Toxicologie op een onderzoek naar dieselmotoremissies. Hij is als universitair docent, arbeidshygiënist en toxicoloog betrokken bij de afstudeerrichting "Occupational and Environmental Health" binnen de studierichting "Biomedical Sciences".

In het onderzoek op het Research Lab Moleculaire Epidemiologie houdt hij zich voornamelijk bezig met biologische monitoring van blootstelling aan kankerverwekkende en reproductietoxische stoffen.

Samen met de andere sprekers van dit symposium heeft hij de PAOG-cursus “Preparatie, interventie en gezondheidsonderzoek bij ongevallen en rampen met gevaarlijke stoffen (PIGOR)” ontwikkeld. Sinds 1 april dit jaar vervult hij bereikbaarheidsdiensten als Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) voor de veiligheidsregio’s Brabant en Zeeland.

Dr.ir. M. Ruijten studeerde milieuhygiëne aan de Wageningen Universiteit en promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam op een onderzoek naar zenuwstoornissen door beroepsfactoren. Daarna werkte hij bij de afdeling Medische Milieukunde van de GGD Rotterdam, en specialiseerde zich al snel in de gezondheidsaspecten van incidenten met gevaarlijke stoffen. Hij stond aan de wieg van de functie GAGS, van de interventiewaarden gevaarlijke stoffen, de internationale uitbouw daarvan via de ERPG en AEGL programma’s en de Nederlandse betrokkenheid op dit gebied bij de IPCS/WHO. Vervolgens leidde hij bij het RIVM de oprichting van het Centrum voor Gezondheidsonderzoek bij Rampen (CGOR). Nu verzorgt hij advies, onderzoek en opleidingen op het gebied van crisismanagement, openbare gezondheidszorg en toxicologie vanuit CrisisTox Consult.

Drs. H. Jans studeerde biochemie en geneeskunde aan de Radboud Universiteit. Sinds 1989 is hij geregistreerd als sociaal geneeskundige, hoofdstroom Arts Maatschappij en Gezondheid, uitstroomprofiel medische milieukunde. Vanaf 1986 is hij als inhoudsmanager werkzaam op het gebied van milieu, gezondheid en veiligheid binnen het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid voor de GGDen van Brabant/Zeeland. Voor de veiligheidsregio’s Brabant en Zeeland vervult hij de rol van GAGS. In de jaren dat hij werkt voor de GGDen en de GHOR-bureaus verwierf hij ervaring op het gebied van risicobeoordelingen in het kader van allerlei milieu-incidenten - van bodemverontreinigingen en –saneringen, asbestproblematiek en eikenprocessierups tot incidenten met gevaarlijke stoffen - en op het terrein van risicocommunicatie. Landelijk is hij actief in verschillende werkgroepen en commissies op het terrein van milieu, veiligheid en gezondheid; hij heeft zitting in het College van Sociaal Geneeskundigen van de KNMG, is voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Medische Milieukunde en van de medische commissie van het Chemiekaartenboek. Verder is hij voorzitter van het landelijk netwerk van GAGS-functionarissen. Hij is actief betrokken geweest bij het ontwikkelen van protocollen op het gebied van RNBC-terrorisme en Ongevallen Gevaarlijke Stoffen) en het opstellen van een programma voor de GAGS-opleiding.

Prof. dr.ir. T. Smid studeerde Voeding en epidemiologie aan de Wageningen Universiteit en promoveerde daar op onderzoek naar beroepsmatige stofblootstelling en luchtwegklachten. Hij volgde ook de Master opleiding Management of Safety Health and Environment in Delft. Na zijn promotie kwam hij als arbeidshygiënist in dienst van KLM, later KLM Health Services, waar hij verschillende functies had. Momenteel is hij adviseur op het gebied van arbeidsomstandigheden, gezondheid en veiligheid. Daarnaast is hij bijzonder hoogleraar arbeidsomstandigheden aan het VU medisch centrum. Hij was projectleider van het Medisch Onderzoek Vliegkamp Bijlmermeer bij het VUmc. Tjabe Smid is lid en voorzitter van verschillende Gezondheidsraadcommissies op het gebied van omgevingsfactoren en gezondheid en vice-voorzitter van de expertgroep van het Centrum voor Gezondheidsonderzoek bij Rampen (CGOR) bij het RIVM.

De Contactgroep Gezondheid en Chemie stelt zich voor

De Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) is een multidisciplinair discussieforum met als doel het uitwisselen van informatie over de gezondheid van de mens in relatie tot chemische factoren en het bevorderen van het netwerk van mensen werkzaam op dit terrein. Dit wordt gerealiseerd door het organiseren van themamiddagen voor bedrijfsartsen, veiligheidkundigen, arbeidshygiënisten, toxicologen, medisch milieukundigen en milieugezondheidskundigen. De middagen worden, afhankelijk van het thema, georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA), de Nederlandse Vereniging van Veiligheidskundigen (NVVK), de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie (NVT), de Nederlandse Vereniging van Medisch Milieukundigen (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB). De CGC wil vooral een verbindend platform zijn tussen deze specialismen met een multidisciplinaire benadering van gezondheid en chemie. De themamiddagen bieden de mogelijkheid om al deze verschillende specialisten bij elkaar te brengen en zo multidisciplinaire netwerken te laten ontstaan.

Meer informatie over programma's van de CGC kunt u vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne: www.arbeidshygiene.nl. Kies eerst 'bijeenkomsten' en daarna 'CGC'. U vindt daar de programma's en ppt-files van de CGC-bijeenkomsten die reeds hebben plaatsgevonden. Als lid van de CGC ontvangt u uitnodigingen voor nieuwe bijeenkomsten. Tijdens de bijeenkomst worden uitsluitend aan leden van de CGC en leden van de NVvA certificaten van deelname uitgereikt ten behoeve van (her)certificering.

Aanmelden als lid van de CGC kan via info@epsnet.nl (kosten € 40,00 per jaar)

De volgende bijeenkomsten van de CGC zijn op

17 januari, 20 maart, 19 juni, 18 september en 20 november 2008